

HAIGUSTE ENNETUSE PROJEKTID

Tervishoiuteenuse osutaja kohustub tegema haiguste ennetust tegevusloal nimetatud kabinetis või tegevuskohas. Ennetuse projektide ja/või sõeluuringute elluviimisel lähtutakse kehtivatest ravi- ja tegevusjuhenditest. Käesolevas lepingu lisas toodud tegevusjuhised on haiguste ennetuse projektide ja/või sõeluuringute läbiviimise lahutamatuks osaks.

1. Ennetuse projektide ja/või sõeluuringute üldpõhimõtted

- 1.1. Raviarvete esitamisel lepingu lisa 4 täitmiseks lähtub Tervishoiuteenuse osutaja Haigekassa [kodulehelt](#) leitavate juhendite sisust ning järgmistest tingimustest ja ravijuhu mõistetest.
- 1.2. Sõeluuringute kindlaksmääratud sünnikohordid on toodud lepingu rahalisel lisal 4.
- 1.3. Ennetuse projektide ja/või sõeluuringute ravijuht on tervishoiuteenuse (edaspidi *teenus*) tüüp 14.
- 1.4. Ennetuse projektide ja/või sõeluuringute kättesaadavuse tagamise tingimuseks on:
 - 1.4.1. teenust osutatakse visiiditasuta;
 - 1.4.2. teenust osutatakse nii kindlustatud kui ravikindlustusega hõlmamata isikutele. Ravikindlustusega hõlmamata isikute raviarvet täpsustatakse ravi rahastamise lepingu lisas 20.
- 1.5. Tervishoiuteenuse osutaja tagab oma infosüsteemis uuringute tulemuste dokumenteerimise vastavalt tervishoiuteenuste korraldamise seaduse nõuetele ning edastab andmed Tervise infosüsteemi (TIS).

2. Noorte reproduktiivtervisealane nõustamine ja seksuaalsel teel levivate haiguste ennetamine (edaspidi *projekt* või *projektitegevused*)

Projekti raames tegeletakse sihtrühma sagedasemate reproduktiiv- ja seksuaaltervise probleemide diagnostikaga, raviga ja suunamisega eriarstile, arvestatakse vaimse tervise aspekte seksuaaltervise probleemidele lahenduse otsimisel ning vägivallaohvritele (sh seksuaalvägivalla ohvritele) osutatakse standardiseeritud abi.

Projekti sihtrühm on noored vanuses kuni 26 (k.a) eluaastat.

Teenuseosutajate kvaliteedijuhtimissüsteemi osa on „[Noorte nõustamiskeskuste tegevuse põhimõtted ja kvaliteedijuhend](#)“ (ESTL/EHK 2021).

- 2.1. Raviarvele on lubatud märkida arsti, ämmaemanda, õe, psühholoogi ning psühholoog-nõustaja teenused.
 - 2.1.1. psühholoogi ja psühholoog-nõustaja vastuvõtule on vajalik arsti suunamine; ;
 - 2.1.2. uuringute ja protseduuride loend jäetakse arstlikuks või iseseisvalt teenust osutava ämmaemanda otsuseks, kuid isikule määratud uuringud peavad olema kooskõlas üldtunnustatud ravi- ja tegevusjuhenditega.
- 2.2. Projektitegevuste kättesaadavuse lisatingimused:
 - 2.2.1. Vastuvõtt toimub vähemalt ühel nädalapäeval öhtutundidel (18.00–19.00).
 - 2.2.2. Vastuvõtuaegadel toimub paralleelne etteregistreerumiseta vastuvõtt;
 - 2.2.3. Teenuseid osutatakse saatekirjata (v.a. kliinilise psühholoogi konsultatsioon, mis toimub eriarsti suunamisel).

3. Noorsportlaste tervisekontroll spordiga seotud terviseriskide ennetamiseks

- 3.1. Noorsportlaste tervisekontrolli eesmärk, sisu, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamise nõuded on kirjeldatud tegevusjuhendis „[Noorsportlaste tervisekontroll spordiga seotud tervisekahjustuste ennetamiseks](#)“ (ESMF, EHK2018).
- 3.2. Noorsportlaste tervisekontrolli ravijuht, mille raviarvele märgitakse:

- 3.2.1. Põhidiagnoosiks RHK-10 diagnoosikood Z10.3 (Spordimeeskondade üldine tavatervisekontroll) ja raskusaste vastavalt valgusfoori formaadile:
 - 3.2.1.1. lubatud sportida-1;
 - 3.2.1.2. seatud osaline piirang-2;
 - 3.2.1.3. kehtestatud keeld sportimiseks-3;
- 3.2.2. raskusastmete 2 või 3 korral kaasuv(ad) diagnoos(id), mille tõttu on seatud sportimise piirang;
- 3.2.3. baasuuringute kompleks vastavalt noorsportlase nädalasele treeningkoormusele;
- 3.2.4. lisauuringute eest tasutakse meditsiinilise näidustuse olemasolul.

4. Rinnavähi varajane avastamine

Rinnavähi varajase avastamise sõeluuringu (edaspidi *sõeluuring*) eesmärk, sisu, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamise nõuded on kirjeldatud „[Rahvastikupõhise rinnavähi mammograafilise sõeluuringu tegevusjuhendis](#)“ (Eesti Haigekassa 2018).

- 4.1. Sõeluuringu ravijuht on raviarve põhidiagnoosikoodiga Z01.6. Raviarvele märgitakse põhiuuringuna teenus koodiga 7937 x 2 (mammograafiline sõeluuring CC ja MLO).
- 4.2. Sõeluuringut teostav Tervishoiuteenuse osutaja (sõeluuringuüksus), nõustab uuritavat enne sõeluuringu teostamist täites esmase küsimustiku, teostab sõeluuringu põhiuuringu ning vajadusel lisauuringud ja teatab sõeluuringul osalenule uuringutulemuse(d).
- 4.3. Sõeluuringu teostamisel mammograafiabussis tuleb raviarvele lisada statistiline kood 9413;
- 4.4. Sõeluuringut on lubatud teostada isikule, kellel esineb rinnavähi polügeenseriiskiskoori (PRS) kõrgeenenud riskitase, järgnevatel tingimustel:
 - 4.4.1. Sõeluuringut teostatakse saatekirja alusel. Saatekiri on väljastatud polügeense riskiskoori hindamist pakkunud asutuses töötava arsti poolt;
 - 4.4.2. Sõeluuringu teostanud asutus lisab raviarvele statistilise koodi 9414 (kõrgeenenud PRS riskitase).

5. Emakakaelavähi varajane avastamine

- 5.1. Emakakaelavähi varajane avastamine (edaspidi *EKV*) on sõeluuring, mille eesmärgest on HPV/NAT uuring, HPV-positiivse uuringutulemuse korral teostatakse samast biomaterjalist günekotsütoloogiline vedelikul baseeruv tsüstoloogia (LBC) uuring. EKV läbiviimise meeskond, võrgustik, korraldus, sõeluuringule kutsumise ja läbiviimise meetodika, sihtrühm, sõeluuringuga kaasnev esmasuuring ja lisauuringud, sõeluuringu kvaliteedinõuded ning dokumenteerimise ja andmete struktureeritud edastamise nõuded on kirjeldatud tegevusjuhendis „Emakakaelavähi sõeluuring“ (Eesti Haigekassa 2020), leitav Haigekassa [kodulehelt](#).
 - 5.1.1. EKV ravijuht on raviarve RHK-10 diagnoosikood Z12.4 (eri-sõeluuring emakakaelakasvaja avastamiseks), millel kajastuvad ühele isikule ühe haigusjuhu käigus osutatud teenused ning millele märgitakse:
 - 5.1.1.1. tegevusteks on ämmaemanda, vajadusel arsti vastuvõtt, või kaugvastuvõtt või videovastuvõtt;
 - 5.1.1.2. põhiuuringuks on teenus koodiga 66644 (Inimese papilloomviiruse test nukleiinhappe (DNA ja/või RNA) järjestuse määramisel), võimalikud lisauuringud vastavalt EKV sõeluuringu juhendile.
- 5.2. **EKV kodutestimise** pilootprojekti raames teostab esmastesti (HPV/NAT uuringu) isik kodus, ning seejärel algab HPV-positiivse uuringutulemuse korral EKV ennetuse raviarve (LBC) uuringuga. Edasine patsiendi käsitlus analoogne EKV sõeluuringuga.
- 5.3. Teenuse kvaliteedi tingimuseks peab Tervishoiuteenuse osutaja:
 - 5.3.1. teavitama haigekassat, juhul kui asutuses toimub muudatus sõeluuringu kolposkoopiat teostava arsti osas;
 - 5.3.2. tellima HPV NAT (või kodutestimisel LBC) analüüsi laborist, mis omab ISO 15189 standardi alusel akrediteeritud vedelikul baseeruva günekotsütoloogia (LBC) ja konventsionaalse günekotsütoloogia (PAP) meetodikaid.

6. Tubakast loobumise nõustamine

Teenuse osutamisel lähtutakse meditsiinilise nõustamise põhimõtetest, mis on kirjeldatud ravijuhendis „Tubaka- või nikotiintoodetest loobumise nõustamine“. Ravijuhend on leitav www.ravijuhend.ee

- 6.1. Teenuse sihtrühmaks on kõik tubaka-, e-sigareti ja kuumutatava sigareti tarvitajad või muul viisil nikotiini sõltuvuslikud tarvitajad.
- 6.2. Teenuse hulka kuuluvad sõltuvustaseme ja loobumismotivatsiooni määramine, nõuanded, individuaalse loobumis- ja raviplaani koostamine, juhised taasalustamise vältimiseks ja nikotiinsõltuvuse ravi.
- 6.3. Teenuse kättesaadavuse lisatingimused:
 - 6.3.1. teenust osutatakse saatekirjata, vajalik on eelregistreerimine.
- 6.4. Teenuse kvaliteedi tagamise lisatingimused:
 - 6.4.1. teenust osutab tubakast loobumise nõustamiskoolituse läbinud arst, õde või ämmaemand vajadusel koostöös tubakast loobumise nõustamiskoolituse läbinud tugispetsialistidega: füsioterapeut, logopeed, psühholoog, tegevusterapeut;
 - 6.4.2. esmakordne nõustamine kestab vähemalt 45 minutit, järgnevad seansid 15 minutit;
 - 6.4.3. esmasel nõustamisel on lubatud ka kombineeritud nõustamist kahe nõustaja poolt (arst ja õde/ämmaemand või tugispetsialist), kui teenuse osutamise aeg ei muutu;
 - 6.4.4. esmane nõustamine toimub kontaktvastuvõtuna, järgnevad konsulteerimised on lubatud ka e-maili või kaugteenusena st telefoni, veebivestluse või video vahendusel.
- 6.5. Tubakast loobumise nõustamise ravijuht on raviarve, millel kajastuvad ühele isikule ühe haigusjuhu käigus osutatud teenused ning millele märgitakse RHK-10 diagnoosikood Z72.0 (Tubaka tarvitamine) või F17.25 (Tubaka tarvitamise sõltuvus; aine pidev tarbimine), mis on lubatud kodeerida vaid arsti poolt osutatud teenuse korral.
- 6.6. Esmasel nõustamisel rakendatakse vastuvõtu koodidele hulk 2 kui teenus on osutatud ühe nõustaja poolt. Kombineeritud teenuse osutamise korral kodeeritakse teenuseid raviarvel ühekordselt teenuse osutaja vastuvõtu koodiga.
- 6.7. Korduval nõustamisel märgitakse ühekordselt teenuse osutaja vastuvõtu kood.

7. Jämesoolevähi sõeluuring – sõeluuringu koloskoopia teenus

Jämesoolevähi sõeluuring- sõeluuringu koloskoopia teenuse (edaspidi *sõeluuringu koloskoopia*) sisu, vajalikkus, korraldamine, dokumenteerimine, kvaliteedi tagamise ja labori kvaliteedi nõuded on toodud juhendis „[Jämesoolevähi sõeluuringu korraldusjuhend](#)“.

- 7.1. Patsiendile on pärast sõeluuringu koloskoopia nõuetele vastava labori teostatud positiivset peitvere testi väljastatud perearsti saatekirja koloskoopiliseks uuringuks peitveretest tulemuse täpsustamiseks;
- 7.2. Sõeluuringu koloskoopia ravijuht on raviarve RHK-10 diagnoosikood Z12.1 (eri-sõeluuring soolekasvaja avastamiseks). Raviarvel on lubatud kasutada Jämesoolevähi sõeluuringu korraldusjuhendi Lisa 10 välja toodud teenuse koode, lisaks loetelus toodule on lubatud kasutada teenuse koode 7581 ja 66802;
- 7.3. Tegevusteks on eriarsti vastuvõtt;
- 7.4. Teenuse kvaliteedi tingimuseks on labori vastavus korraldusjuhendis sätestatud nõuetele.

8. Kopsuvähi sõeluuringu pilootprojekt

- 8.1. Kopsuvähi sõeluuringu (edaspidi *KV sõeluuring*) ravijuht on raviarve, millele märgitakse:
 - 8.1.1. põhidiagnoosikoodiks Z.13.8 (eri-sõeluuring sõeluuring muude täpsustatud haiguste ja haigusseisundite suhtes);
 - 8.1.2. uuringuks on madaladoosiline rindkere kompuutertomograafia (edaspidi *MDKT*) koodiga 7875.
- 8.2. KV sõeluuringu tegija:
 - 8.2.1. teatab sõeluuringul osalenule uuringutulemuse(d);

- 8.2.2. nõustab sõeluuringul osalejat uuringu tulemustest;
- 8.2.3. vajadusel suunab sõeluuringul osaleja MDKT kordusuuringule ennetuse raames vastavalt Lung-RADS skoorile kas 3 kuu või 6 kuu möödudes:
 - 8.2.3.1. kordusuuringu teostamisel 3 kuu pärast tehakse uus ennetuse raviarve, millele kantakse statistiline kood 9416;
 - 8.2.3.2. kordusuuringu teostamisel 6 kuu pärast tehakse uus ennetuse raviarve, millele kantakse statistiline kood 9417;
- 8.2.4. vajadusel suunab sõeluuringul osaleja täiendavatele uuringutele eriarstiabi raames;
- 8.2.5. soovitab sõeluuringul osalejatele pöörduda tubakast loobumise nõustamise kabinetti.

9. Alkoholarvitamise häire ravi

Alkoholarvitamise häirega patsientidele teenuse osutamisel lähtutakse ravijuhendist „[Alkoholarvitamise häirega patsiendi käsitus](#)“. Teenuse läbiviimise ja kodeerimise täpsemad juhised on toodud juhendis „Alkoholarvitamise häire ravi“, mis on leitav Haigekassa [kodulehelt](#).

- 9.1. Teenuse sihtrühmaks on isikud, kes tarvitavad alkoholi kahjustaval määral (s.o AUDIT testi skoor 16 ja enam) ja vajadusel patsiendi lähedased, kes toetavad patsienti loobumise protsessis. Lisaks osutatakse teenust kohtusüsteemi poolt saadetud isikutele.
- 9.2. Teenuse hulka kuuluvad sõltuvustaseme ja loobumismotivatsiooni määramine, nõuanded (sh lähedasele), individuaalse loobumis- ja raviplaani koostamine ja juhised taasalustamise vältimiseks.
- 9.3. Teenust saab osutada saatekirjata, vajalik on eelregistreerimine.
- 9.4. Teenuse kvaliteedi tagamise lisatingimused:
 - 9.4.1. teenust osutab Tervise Arengu Instituudi poolt korraldatud vastava loobumise koolituse läbinud arst või õde. Vajadusel osutatakse teenust koostöös loobumise koolituse läbinud psühholoogi või psühholoog-nõustajaga;
- 9.5. Alkoholarvitamise häire ravi ravijuht on raviarve, millele märgitakse vastavalt juhendis toodule kõik patsiendile ühe haigusjuhu käigus osutatud teenused:
 - 9.5.1. vastuvõtu - või nõustamisteenused;
 - 9.5.2. teenuse osutamiseks vajalikud laboriuuringud ja vajalikud täiendavad tervishoiuteenused;
 - 9.5.3. vajadusel patsiendi lähedasele osutatud nõustamisteenused;
 - 9.5.4. põhidiagnoosikoodiks:
 - 9.5.4.1. arsti poolt F10.0-F10.9;
 - 9.5.4.2. õe poolt Z71.4 või Z72.1;
 - 9.5.4.3. kohtusüsteemi poolt saadetud Z02.9.
 - 9.5.5. Raskusaste vastavalt alltoodud formaadile:
 - a) 1 – AUDIT skoor 0-7 (madal risk);
 - b) 2 – AUDIT skoor 8-15 (ohustav tarvitamine);
 - c) 3 – AUDIT skoor 16-19 (kahjustav ehk kuritarvitamine);
 - d) 4 - AUDIT skoor 20-24 (võimalik sõltuvus);
 - e) 5 – AUDIT skoor 25-29;
 - f) 6 – AUDIT skoor 30-34;
 - g) 7 – AUDIT skoor 35+.

10. Tulemustasu maksmine

- 10.1. Tervishoiuteenuse osutajale makstakse kord kvartalis kalendrikuise arvestuse alusel iga eriala ja/või valdkonna (füsioteraapia, tegevusteraapia, logopeedia, psühholoogia ja psühholoog-nõustaja) põhiselt tulemustasu videovastuvõttude ja/või video teel osutatud kaugteenuste (edaspidi *videovastuvõtt*) eest kuni 31.12.2023 juhul kui:
 - 10.1.1. Tervishoiuteenuse osutaja on võtnud asutuses kasutusele turvalise videolahenduse ja kinnitab, et:
 - a) asutuse võrgu- ja infosüsteemi riskianalüüs on videovastuvõtu osutamiseks tarkvara osas täiendatud vastavalt [küberturvalisuse seadusele](#);

- b) on teostanud asutuses mõjuhinna või alternatiivselt juhatuse otsusega kinnitanud ja põhjendanud mõjuhinna tegemata jätmise;
 - c) patsiendile on koostatud videovastuvõtuks liitumiseks juhised, kus muuhulgas selgitatakse kuhu tema andmed salvestuvad ja milleks neid kasutatakse;
 - d) andmevahetus on krüpteeritud;
 - e) videovastuvõtuks liitumiseks kasutatakse elektroonilist isikutuvastust.
- 10.1.2. Tervishoiuteenuse osutaja on tulemustasu saamiseks esitanud taotluse enne kvartali lõppu.
- a) Taotlus on leitav Haigekassa [kodulehel](#).
 - b) Tulemustasu arvestamine algab alates taotlusel märgitud turvalise videolahenduse kasutusele võtmisele järgnevast kalendrikuust.
- 10.1.3. Tervishoiuteenuse osutaja täidab vähemalt ühte järgnevatest tingimustest:
- a) Tervishoiuteenuse osutaja on osutanud eriala ambulatoorsetest vastuvõttudest (3002; 3004; 3015; 3031; 3032; 3033; 3035; 3111; 3112; 3100; 3201; 3207; 3202; 3203; 3204; 3206; 3208; 3205; 3118; 3220; 3221; 3222; 3223; 3224; 3225; 3226; 3227; 3228; 3229; 3230) kaugteenuseid (3201; 3207; 3202; 3203; 3204; 3206; 3208; 3205; 3220; 3221; 3222; 3223; 3224; 3225; 3226; 3227; 3228; 3229) vähemalt 5% ja kaugteenustest vähemalt 10% videovastuvõttudena;
 - b) Tervishoiuteenuse osutaja on osutanud valdkonna ambulatoorsetest vastuvõttudest ja teraapiatest (füsioteraapia: 7050, 7051, 7052, 7065, 7066, 7067; tegevusteraapia 7053, 7054, 7068, 7069; logopeedia: 7628, 7629; psühholoogia: 7601, 7602, 7603, 7607, 7630, 7631, 7632, 7633; 7634; 7635; 7636; 7637 ja psühholoog-nõustaja 7638; 7639, 7640) videovastuvõtte (füsioteraapia: 7065, 7066, 7067; tegevusteraapia: 7068, 7069; logopeedia: 7629; psühholoogia: 7634; 7635; 7636; 7637 ja psühholoog-nõustaja: 7640) vähemalt 10% ulatuses;
- 10.1.4. Punktis 10.1. ja alapunktides nimetatud tingimusi täitnud Tervishoiuteenuse osutaja tutvustab Haigekassa küsimisel asutuses videovastuvõtuks kasutatavat platvormi ja esitab kasutatava videolahenduse turvalisust (nimetatud punktis 10.1.1.) tõendavad dokumendid;
- 10.1.5. Tulemustasu makstakse Haigekassa juhatuse otsuse alusel;
- 10.1.6. Haigekassa arvestab Tervishoiuteenuse osutajale makstava tulemustasu suuruse eriala või valdkonna põhiselt kalendrikuus järgnevalt:
- a) 1-100 videovastuvõttu 320 EUR;
 - b) 101-300 videovastuvõttu 960 EUR;
 - c) 301-600 videovastuvõttu 1920 EUR;
 - d) 601-1000 videovastuvõttusid 3200 EUR;
 - e) 1001 või enam videovastuvõttu 6400 EUR.